

**ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ,
МЕДИЧНИЙ ІНСТИТУТ
ЛУГАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЯ ПРИКЛАДНИХ НАУК В ЛОМЖІ
(РЕСПУБЛІКА ПОЛЬЩА)**

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ
СПЕЦІАЛІСТІВ ПО ЗБЕРЕЖЕННЮ
ТА ЗМІЦНЕННЮ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ
В НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ
ГЛОБАЛЬНОГО ХАРАКТЕРУ»**

9 червня 2023 року

**Ужгород
2023**

УДК 371.134:614-022.326.5-027.511(063)

О-75

Особливості підготовки спеціалістів по збереженню та зміцненню здоров'я населення в надзвичайних ситуаціях глобального характеру: збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції (9 червня 2023 р.). Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2023. 160 с.
ISBN 978-617-7825-99-8

*Рекомендовано до друку Вченою радою ДВНЗ «УжНУ»
(протокол №7 від 20 червня 2023 р.)*

В матеріалах знайшли відображення результати наукових досліджень, які доповідалися на міжнародній науково-практичній конференції «Особливості підготовки спеціалістів по збереженню та зміцненню здоров'я населення в надзвичайних ситуаціях глобального характеру». Розраховано на науково-педагогічних працівників закладів вищої медичної освіти. Матеріали подано в авторській редакції.

Редакційна колегія:

Миронюк І.С. – д.мед.н., професор проректор з наукової роботи УжНУ;

Слабкий Г.О. – д.мед.н., професор, завідувач кафедри наук про здоров'я УжНУ;

Рогач І.М. – д.мед.н., професор завідувач кафедри соціальної медицини та гігієни УжНУ;

Жуховський Іренеуш – д-р інж. проректор з розвитку, промоцій, проєктів ЄС, Міжнародна Академія Прикладних Наук в Ломжі;

Сміянов В.А. – д.мед.н., професор, завідувач кафедри громадського здоров'я, Навчально-науковий медичний інститут СумДУ;

Брич В.В. – к.мед.н., доцент, доцент кафедри наук про здоров'я УжНУ.

Рецензенти:

Погоріляк Р.Ю. – д.мед.н., професор, завідувач кафедри громадського здоров'я та гуманітарних дисциплін УжНУ;

Любінець О.В. – д.мед.н., професор, завідувач кафедри громадського здоров'я Львівського національного медичного університету ім. Д. Галицького.

ISBN 978-617-7825-99-8

© ДВНЗ «УжНУ», 2023

ЗМІСТ

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ ТА НАУКОВИЙ КОМПІТЕТИ. ПРОГРАМА КОНФЕРЕНЦІЇ	5
Балашов К., Могільницький А., Захарова Н., Турянця С., Пасенко М., Слабкий Г., Гульчій О. РОЗБУДОВА ДОКАЗОВОГО ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ: АКТУАЛЬНІСТЬ, МЕТОДОЛОГІЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ УКРАЇНСЬКОГО ІНСТРУМЕНТУ ДЛЯ МОНІТОРИНГУ ПОВЕДІНКИ, СПРИЙНЯТТЯ РИЗИКУ ТА ДЕЗІНФОРМАЦІЇ	16
Белікова І., Ляхова Н., Голованова І., Хорош М., Краснова О. ФОРМУВАННЯ ЗНАНЬ ФАХІВЦІВ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ПРОЦЕСІВ	21
Гринцова А., Романюк А. РЕАКЦІЯ АСТРОЦИТАРНОЇ ГЛІЇ ШИШКОПОДІБНОЇ ЗАЛОЗИ ЩУРІВ ЗА УМОВИ ВПЛИВУ НА ОРГАНІЗМ РІЗНИХ ТЕРМІНІВ КЛІТИННОГО ЗНЕВОДНЕННЯ	26
Гордійчук С., Шатило В., Поплавська С., Кірячок М. ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЖИТОМИРСЬКОМУ МЕДИЧНОМУ ІНСТИТУТІ ЖОР В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ	28
Децик О., Федорика Н., Ковальчук Р., Ціхонь З. ВПЛИВ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ ГЛОБАЛЬНОГО ХАРАКТЕРУ НА ВЧАСНІСТЬ ВИЯВЛЕННЯ ЗЛОЯКІСНИХ НОВОУТВОРЕНЬ ЩЕЛЕПНО-ЛИЦЕВОЇ ДІЛЯНКИ	36
Дужий І., Бондаренко Л., Карпенко А. ОСОБЛИВОСТІ СІМЕЙНОГО ТУБЕРКУЛЬОЗУ В УМОВАХ РЕОРГАНІЗАЦІЇ ПРОТИТУБЕРКУЛЬОЗНОЇ СЛУЖБИ (В УМОВАХ ЗБІЛЬШЕННЯ МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ)	40
Жилка Н., Слабкий Г., Щербінська О. ОСОБЛИВОСТІ АНТЕНАТАЛЬНОЇ ДОПОМОГИ ВАГІТНИМ В УМОВАХ ВІЙНИ	43
Касянчук В., Скрябіна О., Шаповалова О. РОЗВИТОК ТА АНОМАЛІЇ ЗУБІВ	51
Клітинська О., Лайош Н., Зорівчак Т., Шеверя С., Шетеля В., Бобельський В. ПЕРЕВАГИ ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ КУРСАНТІВ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ "ДИТЯЧА СТОМАТОЛОГІЯ"	54
Коробко І. ДОСЛІДЖЕННЯ РІВНЯ СПОЖИВАННЯ МОЛОДЦІЮ ХАРЧОВОЇ СОЛІ ЯК ЧИННИКА НЕГАТИВНОГО ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ (НА ПРИКЛАДІ СТУДЕНТІВ МОЛОДШИХ КУРСІВ ВНЗ)	58

Корольчук О. ПРОБЛЕМНИ ПИТАННЯ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «КЛІНІЧНА ПСИХОЛОГІЯ» В НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ ГЛОБАЛЬНОГО ХАРАКТЕРУ	63
Лепканич А. КОНЦЕПТУАЛЬНА МОДЕЛЬ ЗДОРОВОЇ ХАРЧОВОЇ ПОВЕДІНКИ МОЛОДІ В УМОВАХ РОСТУ РІВНЯ ЦИФРОВОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО НАВАНТАЖЕННЯ	68
Лехан В. ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	72
Лінніков С. ЗМІСТ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ФАХІВЦІВ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я ДЛЯ ЕФЕКТИВНОЇ РОЗРОБКИ І ВПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ КАМПАНІЙ ДЛЯ ПРЕДСТАВНИКІВ УРАЗЛИВИХ ГРУП НАСЕЛЕННЯ	78
Мальцева О., Самойленко С., Гомонай М., Стряпко Я. ВПЛИВ СИТУАЦІЙ ГЛОБАЛЬНОГО ХАРАКТЕРУ НА СТАН ЗДОРОВ'Я ОКРЕМИХ ГРУП НАСЕЛЕННЯ.....	88
Мочалов Ю., Кулинич М., Цуперяк С., Домище М. СТОМАТОЛОГІЧНЕ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ ЗАКАРПАТТЯ ЯК НАПРЯМОК ПРИКЛАДНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ: МІСЦЕ В ГЛОБАЛЬНИХ ПРОЦЕСАХ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	94
Палько Т. ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ СИТУАЦІЙ ГЛОБАЛЬНОГО ХАРАКТЕРУ НА СТАН ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ	101
Романюк А., Сікора В., Москаленко Р., Кузенко Є., Линдін М., Гирявенко Н., Карпенко Л., Піддубний А., Чижма Р. ОСОБЛИВОСТІ СИСТЕМАТИЗАЦІЇ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ В УМОВАХ ВІЙНИ НА ПРИКЛАДІ ДІЯЛЬНОСТІ КАФЕДРИ ПАТОЛОГІЧНОЇ АНАТОМІЇ СУМСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ	105
Русин Л., Мелега К. РОЛЬ ДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	107
Смірнов С. ОПТИМІЗАЦІЯ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ДЛЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ЗМІЦНЕННЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ: ДОСВІД ТА МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО	110
Smirnov S., Oksenyuk O., Shapovalov V. ORGANIZATION OF THE EDUCATIONAL PROCESS IN A TEMPORARILY RELOCATED INSTITUTION OF HIGHER EDUCATION DURING THE	

IMPLEMENTATION OF A NEW STANDARD OF HIGHER EDUCATION: MODERN CHALLENGES AND PROSPECTS.....	116
Стеблюк С. НАВЧАННЯ, ВИХОВАННЯ ТА РОЗВИТОК ДИТИНИ З ПОРУШЕННЯМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ЯК МЕДИКО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА	121
Фейса С. ВПЛИВ ВІЙНИ НА ФАХОВУ ПІДГОТОВКУ ЛІКАРІВ-ЛАБОРАНТІВ ...	125
Філак Ф. ВПЛИВ ЗАСОБІВ ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ НА ФІЗИЧНИЙ РОЗВИТОК І ПОКАЗНИКИ ГОСТРОТУ ЗОРУ У ДІТЕЙ ШКІЛЬНОГО ВІКУ З МІОПСІО	131
Філак Я. ЗАСОБИ ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ПРИ ПОСТТРАВМАТИЧНОМУ ЗАПАЛЕННІ СИНОВІАЛЬНОЇ ОБОЛОНКИ КОЛІННОГО СУГЛОБА У СПОРТСМЕНІВ	134
Хуторська О. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ФУНКЦІОНУВАННЯ ВІДПІЛЕННЯ ПЕРВИННОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ ПРИВАТНОГО ЗАКЛАДУ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УМОВАХ МАСОВОГО ВИМУШЕНОГО ПЕРЕМІЩЕННЯ НАСЕЛЕННЯ, ЗУМОВЛЕНОГО АГРЕСІЄЮ РФ ПРОТИ УКРАЇНИ	137
Циндренко Н., Линдін М., Романюк А. ОСОБЛИВОСТІ ЕКСПРЕСІЇ ЦИКЛООКСИГИНАЗИ-2 У ЖІНОК З ГІПЕРПЛАСТИЧНИМИ ПРОЦЕСАМИ ЕНДОМЕТРІЯ.....	141
Шкатула Ю., Бадіон Ю., Яременко А. ПОРІВНЯННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РІЗНИХ СПОСОБІВ ТИМЧАСОВОЇ ЗУПИНКИ ЗОВНІШНЬОЇ КРОВОТЕЧІ НА ДОГОСПІТАЛЬНОМУ ЕТАПІ НАДАННЯ ДОПОМОГИ	143
Шкатула Ю., Сокол Б., Бадіон Ю. ВІРОГІДНІСТЬ РОЗВИТКУ ЦИРКУЛЯТОРНОГО ШОКУ У ПОСТТРАВМАТИЧНИХ З ТРАВМАТИЧНОЮ КРОВОВТРАТОЮ	146
Янчевський О., Козар Ю. ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ВИВЧЕННЯ ПРЕДМЕТУ “ОСНОВИ ЗДОРОВ'Я” В ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ШКОЛАХ ЯК ОДНОГО ІЗ МЕТОДІВ ПРОФІЛАКТИКИ ПОШИРЕННЯ СОЦІАЛЬНО НЕБЕЗПЕЧНИХ ХВОРОБ СЕРЕД МОЛОДІ	148
Яцина О. ПРЕДИКТОРИ РЕЗИЛЬЄНТНОСТІ В НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ ГЛОБАЛЬНОГО ХАРАКТЕРУ	153

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ ТА НАУКОВИЙ КОМІТЕТИ ПРОГРАМА КОНФЕРЕНЦІЇ

Співголови конференції

1. Миронюк Іван Святославович – доктор медичних наук, професор, проректор з наукової роботи УжНУ.
2. Чорноус Анатолій Миколайович, доктор фізико-математичних наук, професор, проректор з наукової роботи СумДУ.
3. Жуховський Іренеуш – д-р інж. проректор з розвитку, промоцій, проєктів ЄС, Міжнародна Академія Прикладних Наук в Ломжі.

Організаційний комітет

1. Слабкий Геннадій Олексійович – доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри наук про здоров'я УжНУ (голова);
2. Піотр Поніхтера – д-р інж., декан факультету "Медсестринство", Міжнародна Академія Прикладних Наук в Ломжі;
3. Йоанна Шварц-Возняк – ад'юнкт маг., Міжнародна Академія Прикладних Наук в Ломжі;
4. Сміянов Владислав Анатолійович, доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри громадського здоров'я, Навчально-науковий медичний інститут СумДУ;
5. Лобода Андрій Миколайович, доктор медичних наук, професор, директор Навчально-наукового медичного інституту СумДУ;
6. Романюк Анатолій Миколайович, доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри патологічної анатомії, Навчально-науковий медичний інститут СумДУ;

7. Приступа Людмила Никодимівна, докторка медичних наук, професорка, завідувачка кафедри внутрішньої медицини з центром респіраторної медицини, Навчально-науковий медичний інститут СумДУ.

Науковий комітет

1. Брич Валерія Володимирівна – кандидат медичних наук, доцент кафедри наук про здоров'я УжНУ;

2. Зоя Шарлович – ад'юнкт к.п.н., Міжнародна Академія Прикладних Наук в Ломжі;

3. Дужий Ігор Дмитрович, доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри хірургії травматології, ортопедії та фтизіатрії, Навчально-науковий медичний інститут СумДУ;

4. Шкатула Юрій Васильович, доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри екстреної медичної допомоги та медицини катастроф, Навчально-науковий медичний інститут СумДУ;

5. Мелеховець Оксана Костянтинівна, кандидатка медичних наук, професорка кафедри сімейної медицини з курсом дерматовенерології, Навчально-науковий медичний інститут СумДУ.

ПРОГРАМА КОНФЕРЕНЦІЇ
«Особливості підготовки спеціалістів
по збереженню та зміцненню здоров'я населення
в надзвичайних ситуаціях глобального характеру»

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

9 червня 2023 р. 10.00., Coogole Meet

Головуючі – Миронюк І., Жуховський І., Смірнов С.

Секретар – Брич В.В.

Вітальне слово – Смоланка В., д.мед.н., професор, ректор
Ужгородського національного університету.

1. МИРОНЮК І., СЛАБКІЙ Г. На шляху до євроінтеграції.
Впровадження тематики європейської інтеграції в освітній процес
та тематику наукових досліджень. 2022-2023 роки.

2. СМІРНОВ С. Оптимізація підготовки фахівців для збереження
та зміцнення здоров'я населення: досвід та міжнародне
співробітництво.

**3. ГОРДІЙЧУК С., ШАТИЛО В., ПОПЛАВСЬКА С.,
КІРЯЧОК М.** Досвід організації освітнього процесу в
Житомирському медичному інституті ЖОР в умовах воєнного часу.

**4. БЄЛІКОВА І., ЛЯХОВА Н., ГОЛОВАНОВА І., ХОРОШ М.,
КРАСНОВА О.** Формування знань фахівців громадського здоров'я
в умовах глобальних процесів.

5. СИВОХОП Е. Досвід організації навчального процесу на
факультеті здоров'я та фізичного виховання Ужгородського
національного університету.

СЕКЦІЯ 1

«Вплив ситуацій глобального характеру на стан здоров'я населення»

9 червня 2023 р. 11.30., Cooogle Meet

Керівники секції – Слабкий Г., Погоріляк Р.

Секретар секції – Білак-Лук'янчук В.

- 1. СЛАБКИЙ Г., БРИЧ В., БІЛАК-ЛУК'ЯНЧУК В., КОСТЕНКО С.** Вплив війни проти російської агресії на стан індивідуального та громадського здоров'я населення України.
- 2. ДІДОК Л.В.** Вплив війни проти російської агресії на стан захворюваності населення України на вакциноковані інфекції.
- 3. ЛЕПКАНИЧ А., МИРОНЮК І.** Концептуальна модель здорової харчової поведінки молоді в умовах росту рівня цифрового інформаційного навантаження.
- 4. ПАЛЬКО Т.** Особливості впливу ситуацій глобального характеру на стан здоров'я населення.
- 5. ДЕЦИК О., ФЕДОРИКА Н., КОВАЛЬЧУК Р., ЦІХОНЬ З.** Вплив надзвичайних ситуацій глобального характеру на вчасність виявлення злоякісних новоутворень щелепно-лицевої ділянки.
- 6. ЄМЕЦЬ Т.** Вплив війни проти російської агресії на стан отоларингологічного здоров'я дорослого населення Сумської області.
- 7. КОРОБКО І.** Дослідження рівня споживання молоддю харчової солі як чинника негативного впливу на здоров'я людини (на прикладі студентів молодших курсів ВНЗ).

8. МОЧАЛОВ Ю., КУЛИНИЧ М., ЦУПЕРЯК С., ДОМИЩЕ М. Стоматологічне здоров'я населення Закарпаття як напрямок прикладних досліджень: місце в глобальних процесах та перспективи.

9. МАЛЬЦЕВА О., САМОЙЛЕНКО С., ГОМОНАЙ М., СТЯПКО Я.І. Вплив ситуацій глобального характеру на стан здоров'я окремих груп населення.

10. ДУЖИЙ І., БОНДАРЕНКО Л., КАРПЕНКО А. Особливості сімейного туберкульозу в умовах реорганізації протитуберкульозної служби (в умовах збільшення міграційних процесів).

11. СЛАБКІЙ Г., ШЕНЬ А., ШЕНЬ Ю. Деякі показники стану онкологічного здоров'я дорослого населення Чернігівської області в довоєнний період.

Обговорення доповідей.

СЕКЦІЯ 2

«Вимоги до спеціалістів в охороні здоров'я з мінімізації негативних медико-демографічних наслідків ситуацій глобального характеру»

9 червня 2023 р. 11.30., Coogle Meet

Керівники секції – Сміянов В., Гордійчук С.

Секретар секції – Дуб М.

1. ЛІННІКОВ С. Зміст компетентностей фахівців системи громадського здоров'я для ефективної розробки і впровадження інформаційних кампаній для представників уразливих груп населення.

2. **РЯБІНЧУК М.** Інтеграція компетенцій спеціалістів громадського здоров'я України у відповідність до загальноєвропейських підходів.

3. **РУСИН Л., МЕЛЕГА К.** Роль здоров'язбережувальних технологій в освітньому середовищі закладів вищої освіти в умовах воєнного стану.

4. **ПАРІЙ В., ДУДНИК С.** Підготовка організаторів охорони здоров'я до забезпечення ефективної роботи закладів охорони здоров'я в екстремальних ситуаціях.

5. **ЯЦИНА О.** Предиктори резильєнтності в надзвичайних ситуаціях глобального характеру.

6. **БРИЧ В., ЄМЕЦЬ Т.** Вимоги до компетенцій лікарів загальної практики-сімейних лікарів з надання медичної допомоги населенню з хворобами вуха, горла та носа.

7. **БАЛАШОВ К., МОГІЛЬНИЦЬКИЙ А., ЗАХАРОВА Н., ТУРЯНИЦЯ С., ПАСЕНКО М., СЛАБКІЙ Г., ГУЛЬЧИЙ О.** Розбудова доказового громадського здоров'я в Україні: актуальність, методологія та перспективи використання українського інструменту для моніторингу поведінки, сприйняття ризику та дезінформації.

8. **КОШЕЛЯ І.** Компетенції лікарів загальної практики-сімейних лікарів з надання комплексної медичної допомоги населенню з хворобами системи кровообігу.

9. **ЖДАНОВА О.** Вплив надзвичайних ситуацій глобального характеру на стан здоров'я студентської молоді.

Обговорення доповідей.

СЕКЦІЯ 3

«Вплив ситуацій глобального характеру на підготовку спеціалістів по збереженню та зміцненню здоров'я населення та шляхи оптимізації підготовки спеціалістів по збереженню та зміцненню здоров'я населення з ліквідації негативних медико-демографічних наслідків надзвичайних ситуаціях глобального характеру»

9 червня 2023 р. 11.30., Coogle Meet

Керівники секції – Яцина О., Рогащ І.

Секретар секції – Корольчук О.

1. РОМАНЮК А., СІКОРА В., МОСКАЛЕНКО Р., КУЗЕНКО Є., ЛИНДІН М., ГИРЯВЕНКО Н., КАРПЕНКО Л., ПІДДУБНИЙ А., ЧИЖМА Р. Особливості систематизації навчання студентів-медиків в умовах війни на прикладі діяльності кафедри патологічної анатомії Сумського державного університету.

2. ЯЦИНА О., ПАЛЬКО Т., ІВАЦЬ-ЧАБІНА А. Практична підготовка психологів з допомоги населенню при критичних ситуаціях.

3. КОЗАР Ю. Актуальність підготовки майбутніх лікарів з питань права в охороні здоров'я.

4. КЛІТИНСЬКА О., ЛАЙОШ Н., ЗОРІВЧАК Т., ШЕВЕРЯ С., ШЕТЕЛІ В., БОБЕЛЬСЬКИЙ В. Переваги дистанційної форми навчання курсантів за спеціальністю "Дитяча стоматологія".

5. КОРОЛЬЧУК О. Особливості підготовки спеціалістів по збереженню та зміцненню здоров'я спеціальності "клінічна психологія" населення в надзвичайних ситуаціях глобального характеру.

6. МИРОНЮК І., СЛАБКИЙ Г., БРИЧ В., ЯЦИНА О., БЛАК-ЛУК'ЯНЧУК В. Студентська наука в період війни проти російської агресії: на прикладі кафедри наук про здоров'я УжНУ.

7. ЛЕХАН В. Цифрові технології як інструмент мотивації студентів під час дистанційного навчання.

8. СТЕБЛЮК С. Навчання, виховання та розвиток дітей з інтелектуальними порушеннями як медико-педагогічна проблема.

9. ХОМА Т. Особливості застосування ігрових технологій у роботі з дітьми з інтелектуальними порушеннями в умовах закладу загальної середньої освіти.

10. ЯНЧЕВСЬКИЙ О., КОЗАР Ю. Оцінка ефективності вивчення предмету “Основи здоров'я” в загальноосвітніх школах як одного із методів профілактики поширення соціально небезпечних хвороб серед молоді.

11. МИРОНЮК І., СЛАБКИЙ Г., БРИЧ В., ЯЦИНА О., КОРОЛЬЧУК О., БЛАК-ЛУК'ЯНЧУК В. Впровадження тематики європейської інтеграції в освітній процес та наукових досліджень кафедри наук про здоров'я УжНУ: 2022 -2023 роки.

Обговорення доповідей.

СЕКЦІЯ 4

«Забезпечення населення доступною та якісною медичною допомогою при подоланні негативних медико-демографічних наслідків надзвичайних ситуацій глобального характеру»

9 червня 2023 р. 11.30., Coogle Meet

Керівники секції – Смірнов С., Шатило В.

Секретар секції – Гуцол І.

1. **МЕДВЕДОВСЬКА Н., КВАЧ М.** Збереження репродуктивного здоров'я чоловіків на сучасному етапі в Україні.
2. **ШКАТУЛА Ю., БАДІОН Ю., ЯРЕМЕНКО А.** Порівняння ефективності різних способів тимчасової зупинки зовнішньої кровотечі на догоспітальному етапі надання допомоги.
3. **ЖИЛКА Н., СЛАБКІЙ Г., ЩЕРБІНСЬКА О.** Особливості антенатальної допомоги вагітним в умовах війни.
4. **ФІЛАК Ф.** Вплив засобів фізичної реабілітації на фізичний розвиток і показники гостроту зору у дітей шкільного віку з міопією.
5. **ФІЛАК Я.** Засоби фізичної реабілітації при посттравматичному запаленні синовіальної оболонки колінного суглоба у спортсменів.
6. **ШКАТУЛА Ю., СОКОЛ Б., БАДІОН Ю.** Вірогідність розвитку циркуляторного шоку у постраждалих з травматичною крововтратою.
7. **ВАСИЛИНЕЦЬ М.** Сучасні потреби населення в реконструктивній травматолого-ортопедичній допомозі та шляхи їх забезпечення.
8. **СПІВАК А., КАБАЦІЙ Н.** Забезпечення населення територіальної громади реабілітаційною допомогою.

9. КАРТАВЦЕВ Р. Шляхи забезпечення закладів охорони здоров'я в післявоєнний період сучасним медичним обладнанням.

10. ХУТОРСЬКА О. Особливості організації функціонування відділення первинної медичної допомоги приватного закладу охорони здоров'я в умовах масового вимушеного переміщення населення, зумовленого агресією рф проти України.

11. ЗАЩИК Н. Сучасна функціонально-організаційна модель профілактики формування саморуйнівної поведінки у населення в повоєнний період.

12. ПІШКОВЦІ В. Особливості забезпечення населення гірської географічної зони проживання стоматологічної допомоги в повоєнний період при реформуванні системи охорони здоров'я України.

Обговорення доповідей.

ПІДСУМКОВЕ ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

9 червня 2023 р. 16.30., Coogole Meet

Головуючі – МIRONЮК І., ЖУХОВСЬКИЙ І., СМІРНОВ С.

Секретар – БРИЧ В.

1. Доповідь керівника секції 1.
2. Доповідь керівника секції 2.
3. Доповідь керівника секції 3.
4. Доповідь керівника секції 4.
5. Виступи співголів конференції.

Обговорення доповідей.

Закриття конференції.

Педагогічний аспект спрямований на формування у школярів ключових та предметних компетентностей, на корекційно-розвиткову роботу.

Література

1. Горішна Н., Майчук О. Порушення інтелектуального розвитку у дітей: підходи до діагностики. *Social Work and Education*, Vol. 8, No. 4, 2021. С. 528- 536
2. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. Відомості Верховної Ради (ВВР). 2017. № 38–39. Ст. 380. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
3. Синьов В. М. Корекційна психопедагогіка. Олігофренопедагогіка: Ч.1. К.: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2007. 241 с.
4. Чеботарьова О. В. Учні початкових класів із порушенням інтелектуального розвитку: навчання та розвиток: навчально-методичний посібник / О. В. Чеботарьова, І. В. Гладченко. Харків, «Ранок», 2020. 128 с.

ВПЛИВ ВІЙНИ НА ФАХОВУ ПІДГОТОВКУ ЛІКАРІВ-ЛАБОРАНТІВ

Сніжана ФЕЙСА

ДВНЗ «Ужгородський національний університет

Актуальність проблеми. Повномасштабне вторгнення Росії в Україну наклало відбиток на всі сфери нашого життя. За останніми оцінками KSE Institute станом на 5 вересня 2022 р., починаючи з 24 лютого вже було пошкоджено, зруйновано або захоплено щонайменше 978 медичних закладів та 593 аптеки [1]. Прямі та непрямі витрати у галузі охорони здоров'я складають 1,6 та 2,7 мільярди доларів відповідно [2]. Проте навіть в умовах війни ми повинні продовжувати працювати, наближаючи таким чином нашу Перемогу. Важливо, щоб навіть у військовий час

промисловість працювала, медицина лікувала, а освіта навчала. Тому кожна з цих сфер слід адаптувати до надзвичайних умов, оптимізувати роботу так, щоб із мінімальним навантаженням досягти максимальних результатів. Не є виключенням і медицина в цілому та підготовка медичних кадрів зокрема. З початком повномасштабного вторгнення Російської Федерації в Україну сфера охорони здоров'я перебуває під серйозним тиском, тож не дивно, що зазначені обставини стали поштовхом до змін в медичній освіті, зокрема в післядипломній підготовці медичних кадрів.

Метою роботи є висвітлення основних аспектів впливу війни на підготовку медичних кадрів, зокрема на фахову підготовку лікарів-лаборантів.

На жаль, Україна не може запозичити від інших країн досвід щодо фахової підготовки лікарів в умовах війни. Жодна цивілізована країна не зіштовхувалася із подібною ситуацією, із настільки кривавою та підступною агресією, яка розгорнулася в рамках цієї гібридної війни. Тому огляд літературних джерел на подібну тематику робити вкрай важко – у нас, в українців, свій шлях, який ми повинні гідно пройти й здобути власний досвід.

Слід вказати на основні аспекти щодо впливу війни на підготовку фахівців з охорони здоров'я. Перш за все, війна – це екстремальні умови, що включають обмежені ресурси (і людські, і технічні, і матеріальні), надзвичайний попит на медичну допомогу та стресове середовище. Фахівці з охорони здоров'я повинні бути готовими працювати в умовах небезпеки. Причому, до надання екстреної медичної допомоги пораненим військовим та цивільним особам можуть залучатися лікарі різного профілю, навіть фахівці з лабораторної медицини, які в мирний час забезпечують лише діагностичний процес і не беруть безпосередньої участі в наданні лікувальних послуг населенню. Під час війни ресурси, такі як медичні прилади, лабораторне обладнання, реагенти та ліки, можуть бути значно обмеженими або недоступними взагалі. Це може обмежити можливості медиків, зокрема фахівців з клінічної лабораторної діагностики, для виконання своїх обов'язків і

проведення досліджень. В умовах війни пріоритети змінюються – у лікарів-лаборантів на тлі зменшення обсягу роботи, пов'язаної з лабораторними дослідженнями, з'являються нові обов'язки, зумовлені залученням до військової медицини.

Безперечно, що такі зміни сьогодення повинні враховуватися при підготовці фахівців із лабораторної медицини. Обираючи фах «Клінічна лабораторна діагностика» (КЛД), кожен прагне працювати саме в лабораторній медицині. Проте при підготовці лікарів-лаборантів, поряд з основними фаховими дисциплінами, в період військового часу доцільно приділити достатню увагу й до тактичної медицини, до особливостей роботи в умовах при надзвичайних станах та в умовах бойових дій. Необхідним кроком для цього є розробка спеціалізованих навчальних курсів, оптимізація та удосконалення навчальної програми шляхом доповнення її новими модулями з військово-медичної тематики. В період війни ці модулі повинні б бути в числі основних, а після закінчення війни, в мирний час, їх можна б перевести до числа факультативних.

Одним із таких навчальних модулів повинен стати модуль «Надання невідкладної медичної допомоги», який має містити відомості про екстрену допомогу при різного типу пораненнях та ураженнях хімічною чи біологічною зброєю. Навчання тактичній медицині повинно входити до навчальних програм будь-якого лікарського фаху. Це, на жаль, зумовлене реаліями сучасного українського сьогодення.

Ще одним навчальним модулем програми фахівців з КЛД може стати «Основи психологічної підтримки в умовах війни», оскільки наявність постійної тривоги та хронічного стресу вимагають особливого підходу та елементарних знань з основ психології відносин. В умовах війни завжди присутні невпевненість в своїх силах, відсутність розуміння ситуації, неконтрольовані паніка, страх та тривожність, постійна депресія та повне нерозуміння, як вийти з такого стану [3]. Така психологічна картина особи часто дає підстави їй звертатися за медичною допомогою,

неодноразово обстежуватися щодо наявності соматичної патології як можливої причини вказаного стану. Базові принципи розуміння психологічних особливостей пацієнтів буде не зайвим аспектом професійної підготовки фахівця з КЛД.

Можливим факультативним модулем в навчальній програмі вбачається належна технічна підготовка фахівця, оскільки це дало б можливість лаборанту в умовах дефіциту кваліфікованих кадрів тимчасово виконувати роботу інженера чи наладчика потрібного обладнання. Також не зайвими (факультативно) будуть навички водіння автотранспорту, роботи з комп'ютером та елементарне знання іноземної мови.

Іншим важливим аспектом у військовий час є акцент на епідеміології та інфекційних захворюваннях: харчові отруєння, токсикоінфекції, інфіковані рани, укуси комах та членистоногих, зоонози, що передаються гризунами, особливо небезпечні інфекції – це все, на жаль, є реаліями воєнного українського сьогодення. Епідеміологічний аспект став особливо актуальним після руйнування загарбниками дамби Каховської ГЕС. Ми – лікарі – будемо мати справу з пацієнтами з числа тих осіб, хто опинився в районі затоплення, хто рятував там інших людей чи вивозив звідти тварин, або хто просто був в контакті з ними. З медичної точки зору, зараз взагалі не важливо (в плані ймовірних негативних наслідків і розвитку спалахів, епідемій та масових захворювань), чи опускається вода, чи піднімається на кілька сантиметрів – це важливо для комунальних та соціальних служб. Для медичної ланки, на превеликий жаль, точку неповернення вже пройдено – біда вже сталася. Відомо, що затопленими та розмитими виявилися численні цвинтарі (людські) та місця захоронення тварин, скотомогильники (різної давності, навіть 150-річної) чуми, холери, сибірки, африканської чуми свиней тощо. Також розмиті очисні та каналізаційні споруди, фермерські господарства та багаточисельні вигрібні ями сільських дворогосподарств. Всі ці місця – це «червона зона», яку можна порівняти із територією, на якій відбувся вибух бактеріологічної зброї. Через деякий час ми,

ймовірно, можемо зіштовхнутися із спалахами холери, черевного тифу, лептоспірозу, дизентерії, чуми, туляремії, сибірки, гепатиту та правця, які з цієї зони поширяться на інші території країни. На тлі попередніх реформ медичної галузі, які наклали негативний відбиток на інфекційну та санітарно-епідеміологічну службу, такий розвиток подій може призвести до своєрідного колапсу та розвитку нових небезпечних епідемій. Саме тому постала необхідність додаткового професійного навчання щодо питань епідеміології для усіх медичних працівників. Не є виключенням і фахівці з КЛД, оскільки ведення будь-якої інфекційної хвороби неможливе без якісної лабораторної діагностики. Сумні реалії сьогодення диктують нам потребу розширення модулю «Лабораторна діагностика інфекційних захворювань» за рахунок обов'язкового введення до його складу принципів епідеміології та лабораторної діагностики особливо небезпечних інфекцій. Навчальний план чинної типової програми з лабораторної діагностики для інтернатури (спеціалізації) (936 годин) передбачає лише 8 год для інфекційних хвороб, 6 годин для курсу «Організація екстреної медичної допомоги населенню при надзвичайних ситуаціях» та 12 год військово-медичної підготовки, причому ці модулі не є обов'язковими та включені до числа додаткових та суміжних програм [4]. З огляду на реалії сьогодення, така програма не може застосовуватися надалі й потребує негайного перегляду та комплексного доопрацювання. У навчальній програмі спеціалізації з КЛД слід робити зміни, оптимізувати її, максимально адаптуючи під потреби військового часу. Введення до складу програми вказаних модулів без збільшення загальної тривалості підготовки фахівця є складним завданням. Одним із шляхів його вирішення може стати скорочення кількості годин, виділених на теоретичні аспекти діагностики неінфекційних та метаболічних захворювань, оскільки зараз вони тимчасово відійдуть на другий план.

Окрім оптимізації навчальних програм, на покращення процесу фахової підготовки лікарів-лаборантів в умовах військового часу мають вплив і деякі інші аспекти. Наприклад,

симуляційні курси, практичні семінари та тренінги, майстер-класи, причому більшість з цих заходів можуть проводитися дистанційно, онлайн, що скорочує матеріальні витрати на транспорт та проживання. Тобто практичне значення має не тільки зміст курсової підготовки фахівця, а й форма її проведення. Особливо актуальним є впровадження подібних дистанційних заходів в систему безперервного професійного розвитку (БПР) лікарів різних спеціальностей, що дасть можливість їм поглибити свої знання щодо вище описаних аспектів, незалежно від лікарського фаху.

Війна дає виклик і тягне за собою певні недоліки в освіті та навчанні, вона може перервати нормальний підхід до навчання для медичного працівника, може зірвати плани щодо здобуття певного фаху. За таких умов може бути складно забезпечити необхідний рівень фахової підготовки, оновлення знань та підтримання високого рівня практичних навичок. Тому в умовах війни треба застосовувати комплексний підхід до забезпечення навчального процесу із максимальним врахуванням всіх аспектів, що можуть вплинути на його погіршення, а також з огляду на відповідність до Закон України «Про систему громадського здоров'я» від 06.09.2022 р. [5] Важливо забезпечити гнучкість системи навчання медичних фахівців та її здатність не втратити ефективності після впровадження рекомендованих змін.

Література

1. Громик В.С. Актуальні питання правового регулювання надання медичної допомоги в період дії воєнного стану в Україні / В.С. Громик, Н.А. Литвин // Юридичний науковий електронний журнал, №10/2022, с.411-414 DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-10/100>

2. Загальна сума прямих збитків інфраструктури зросла до \$114.5 млрд. KSE Institute: вебсайт. URL https://kse.ua/ua/about-the-school/news/zagalna-suma-pryamih-zbitkiv-infrastrukturi-zroslo-do-114-5-mlrd/?fbclid=IwAR0ODRopADhqRwTPCd7t_9dK9cdFGGpe2o

3. Психологічне здоров'я: стан завмирання від впливу війни <https://mon.gov.ua/ua/news/psihologichne-zdorovya-stand-zavmirannya-vid-vplivu-vijni>

4. Типовий навчальний план та програма спеціалізації (інтернатури) для випускників вищих медичних навчальних закладів освіти за спеціальністю «Лабораторна діагностика», Національна медична академія післядипломної освіти імені П.Л.Шупика, Київ, 2017. <https://uoz.cn.ua/labdiag.doc>

5. Закон України «Про систему громадського здоров'я» від 06.09.2022 р. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2573-20#Text>

ВПЛИВ ЗАСОБІВ ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ НА ФІЗИЧНИЙ РОЗВИТОК І ПОКАЗНИКИ ГОСТРОТУ ЗОРУ У ДІТЕЙ ШКІЛЬНОГО ВІКУ З МІОПІЄЮ

Фелікс ФІЛАК

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Вступ. В даний час доведено, що короткозорість частіше виникає у осіб з відхиленнями в загальному стані здоров'я. Статистика свідчить про невпинний ріст порушень зору серед школярів. Так, 3% дітей у перші роки навчання вже мають порушення зору. До 3-4-го класу цей показник зростає до 10%, а серед старшокласників майже у 20% діагностують короткозорість. За даними Т. С. Смирнової, серед дітей, які страждають короткозорістю, число практично здорових в два рази менше ніж серед всієї групи обстежених школярів. Зазначається зв'язок короткозорості з простудними, хронічними і важкими інфекційними захворюваннями. У короткозорих дітей частіше, ніж у здорових, зустрічаються зміни опорно-рухового апарату — порушення постави, сколіоз, плоскостопість. Порушення постави, в свою чергу, погіршує стан внутрішніх органів і систем, особливо